

© ANP

Afgebrande Vondelkerk 'moet herbouwd worden': 'Ongelooflijk veel moeite voor gedaan'

De afgebrande Vondelkerk in Amsterdam was niet zomaar een kerk. Zanger Jim Bakkum trad er in het huwelijk met zijn Bettina. Veel belangrijker: de kerk was een van de topstukken van de beroemde architect Pierre Cuypers, bekend van het Amsterdamse Centraal Station en het Rijksmuseum. „De Vondelkerk past in dat rijtje”, zegt zijn biograaf Wies van Leeuwen.

Sander van Mersbergen

Nieuwsverslaggever

1 januari 2026, 11:11Laatste update: 1 januari 2026, 14:18

Het was niet lekker wakker worden voor Wies van Leeuwen. ‘Een hele slechte nacht’, noemt hij het zelf. De Vondelkerk in Amsterdam, [die in de nieuwjaarsnacht deels in vlammen opging](#), was namelijk een van de pronkstukken van Pierre Cuypers.

En over die man schreef Van Leeuwen liefst twee biografieën. „Cuypers verveelt in mijn ogen nooit”, verklaart de schrijver zijn fascinatie voor de architect.

Pierre Cuypers (1827-1921) is van oorsprong een Limburgse architect, die bekend werd door zijn ontwerpen van het Rijksmuseum en het Centraal Station in Amsterdam, maar toch vooral een kerkontwerper was.

Blijf op de hoogte

Krijg een melding bij belangrijk nieuws over Algemeen.

Jim Bakkum treurt om verwoeste kerk

Jim Bakkum heeft verdrietig gereageerd op het nieuws. „Dit breekt ons hart... De Vondelkerk is niet meer”, schrijft Bakkum bij een filmpje uit 2014.

Demissionair cultuurminister Gouke Moes (BBB) spreekt van een ‘groot verlies voor Nederland’. „Gelukkig zijn er voor zover bekend geen slachtoffers. Ik leef mee met de omwonenden.”

„Afgelopen nacht verloor Amsterdam één van zijn meest intieme monumenten”, schrijft de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema, die in de nachtelijke uren zelf kwam kijken bij de brand.

Toren van Vondelkerk stort in tijdens brand in Amsterdam

44 seconden00:44

‘Ongelooflijk veel moeite voor gedaan’

De restauratie van de Munsterkerk in zijn geboorteplaats Roermond is daarvan een van de belangrijkste voorbeelden, en de Vondelkerk in Amsterdam dus ook. Die staat in de Vondelstraat, en geloof het of niet: die werd voor een groot deel door Cuypers ontworpen, veel huizen dus ook.

„Daardoor was het een beetje zijn eigen kerk”, vertelt Van Leeuwen. „Hij woonde er vlakbij. Hij heeft er ongelooflijk veel moeite voor gedaan en dat kun je eraan zien.”

Wies van Leeuwen © BD

Van Leeuwen zelf wordt altijd ‘opgewekt’ van de Vondelkerk, zegt hij. „Dat komt door de ruimtewerking, de samenhang van al die vormen. Het is een neogothische kerk. Veel mensen zeggen dat dat saai is. Dat herhaalt alleen maar de middeleeuwen, zeggen ze dan, daar zit geen creativiteit in.”

Maar Van Leeuwen noemt dat ‘volkomen onjuist’. „Bij de Vondelkerk heeft hij een oplossing moeten vinden voor een kerk midden op straat. Dat heeft hij zo knap gedaan, als je naar de plattegrond kijkt moet je denken aan sommige Duitse barokkerken. Hoe die lijnen buigen en schuiven ten opzichte van elkaar. Het is gewoon een van de meest originele, uitzonderlijke oplossingen van de Nederlandse neogotiek.”

De brandweer heeft het vuur in de Vondelkerk in Amsterdam onder controle gekregen. © Video

Roerige geschiedenis

De kerk heeft een roerige geschiedenis. „Hij is in 1904 ook al eens afgebrand. Het bureau van Cuypers zat toen op de zolder van het Rijksmuseum. Een medewerker was toen zo slim om meteen de tekeningen van de kerk te zoeken, zodat hij herbouwd kon worden.”

De kerk werd een tijdje niet als godshuis gebruikt, en dreigde zelfs even te verdwijnen. De gemeente twijfelde of ze de Vondelkerk moesten behouden. „Kies maar: de Vondelkerk of de Posthoornkerk, werd aan het Cuypersgenootschap gevraagd. Maar de liefhebbers bleven vechten. Buurtbewoners wonden jarenlang elke week trouw het uurwerk op om te voorkomen dat het zou vastroesten.”

De laatste jaren is de kerk gebruikt voor gebedsdiensten van Liberty Church, een jonge kerkgemeenschap die is opgericht in 2014, en volgens haar eigen website wel 180 nationaliteiten naar haar zondagse diensten trekt.

In de toren van de Vondelkerk in Amsterdam brak tijdens de nieuwjaarsnacht brand uit. © ANP

Maar één optie

De kerk doet de laatste jaren ook dienst als trouwlocatie. Zanger-acteur Jim Bakkum trouwde er met Bettina Holwerda, en ook de aflevering van het Omroep Max-programma *Sterren op het doek* waarin hij te gast was, werd in de Vondelkerk opgenomen. ‘Mooie herinneringen’, schrijft Bakkum op Instagram, bij beelden van de brand.

En nu? Volgens biograaf Van Leeuwen is er maar één optie. „Het geluk is dat deze kerk stenen gewelven heeft. Als je houten gewelven hebt, zoals bij de Amstelkerk, dan houdt je alleen de muren over. Bij stenen gewelven heb je kans dat die de brand houden en dat het niet is doorgegaan. Dan zou ik zeggen: de enige oplossing is herbouwen.”

De Vondelkerk is overigens niet de eerste kerk van Cuypers die juist met Oud & Nieuw in de as wordt gelegd. Twee jaar geleden sloegen [de vlammen ineens uit het dak](#) van de Veghelse Congregatiekapel. Over de herbouw van dat monumentale pand werd afgelopen juli nog gesteggeld.

Een constructeur heeft vastgesteld dat er geen verder instortingsgevaar is. © ANP